

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Megyedévre	30 dinár
Égy napra	10 dinár
Egyes szám ára fél dinár	

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Feljelző szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL

Obiljeva (Zapolja) utca 1.
Szerkesztőség telefonszáma 28
Kiadóhivatal telefonszáma 21
MEGJELENIK MINDEN NAP, HÉTFŐ ES
ÜNNEPEK UTANI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LII. évfolyam, 40. szám.

Kedd, február 21.

Ófelsége utazása.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —
Beograd, febr. 19.
Alexander király őfelsége kíséretével ma reggel külön vonaton Bukarestbe utazott. A vasuti indóházig elkísérték őfelségét a kormány tagjai, a szkupstina kiküldöttel és több vezérkari tiszt.

A holnapi nemzetgyűlés.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —
Beograd, febr. 19.
A szkupstina legutóbbi ülésén — mint ismeretes — nem volt meg a quorum s így a nemzetgyűlés nem hozhatott érdemleges határozatot. Emiatt a Ház elnöke a szkupstina határozata alapján megszüntette a látvollévő képviselők szabadságát és táviratilag Beogradba hívta őket, hogy a holnapi ülésen résztvegyenek. A nemzetgyűlés hétfő délután tartandó ülésén a következő parlament napirendjét állapítják meg.

Kihallgatások a királynál.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —
Beograd, febr. 19.
Tegnap délelőtt fél tizenegy órától negyed kettőig hivatalos fogadások voltak az udvarnál. Ófelsége Alexander király kihallgatáson fogadta a csehszlovák, román, angol, belga, olasz, francia és spanyol követet és átvette tőlük megbízóleveleiket. Az audiencia külön-külön történt s mindegyik követ mintegy tizenöt percen át időzött a királynál.

A bajai járás ajándéka.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —
Beograd, febr. 19.
A bajai járás lakossága nevében Markovity Nikola, a vajdasági dobrovoljácok szövetségének elnöke kihallgatáson jelent meg őfelsége előtt és a járás polgárságának megbízásából emléktárgyat nyújtott át a királynak. A remek kidolgozásu nagy értékű ajándék Milovanovity akadémiai festőművésznek „Albánián keresztül” című képe.

TÖZSDE

Február 18.
Beograd. Devizák: London 337.—, Páris 6-70, Zürich 15-10, Milano 3-76 és fél, Berlin 0-38 és fél, Bukarest 0-62, Prága 1-47, Wien 0-127, Budapest 0-12-20.

Az állam kerületi felosztása.

Tíz napi halasztást kapott az albizottság.

— A „Torontát” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 19.
A törvényhozó bizottság plénuma tíz napos határidőt adott annak idején az állam kerületi felosztását tárgyaló albizottságnak, hogy munkáját elvégezhesse s a törvényjavaslatot elkészítse. A határidő tegnap letelt, anélkül, hogy a szekció teljesítette volna megbízását. Az állam kerületi felosztása és az ezzel kapcsolatos kérdések ugyanis oly körülményes és nagy feladatot rónak az alosztályra, másrészt meg oly körülmekintést és precíz kidolgozást követelnek, hogy az a legjobb akarat mellett sem tudta a törvénytervezet vitáját befejezni és a javaslatot végleges szövegében megszerkeszteni. Minden igyekevése dacára, tegnapig csak a kerületek és járásek önkormányzatáról és az általános autonómiáról szóló rendelkezéseket vizsgálta felül, a munka lényege, az állam kerületi felosztása voltaképpen most következik.

A plénum tegnap ülésén az első albizottság kérelmét tárgyalták, melyben a kerületi felosztásokról szóló törvénytervezet elkészítésére újabb halasztást kérnek.

Trifkovity Márk alkotmányozó miniszter pártolólág terjesztette elő a szekció ügyét és javasolta a határnap kitolását. A földműves-párt, valamint a szociáldemokraták képviselői azonban az elhalasztás megadása ellen foglaltak állást s ragaszkodtak az első terminushoz, legfeljebb néhány napról akartak ballálni.

A törvényhozó bizottság plénuma több felszólalás után szavazásra bocsátotta a kérelmet, melynek eredményeképpen nagy többséggel elfogadták Trifkovity Márk alkotmányozó miniszter javaslatát és tíz napi határidőt adtak a tervezet benyújtására. Ugyancsak elhatározták azt is, hogy a plénum ezen idő alatt nem tart ülést.

Redukálják a vallásügyi tárca kiadásait.

Eltörölték a legfelsőbb vallásbíróságokat.

— A „Torontát” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 19.
A penzügyi bizottság második szekciója tegnapi ülésén a vallásügyi tárca költségvetését tette vita tárgyává. Legelőször is a beogradi patriarcha fizetését tárgyalták és leszállították azt évi 22.500 dinárra. Azután pedig a meglévő huszonkét püspöki állás közül hatot kivettek a tárca költségvetéséből, mert annak kiadásait más alaplól fedezik. Végül

véglegesen törölték egy püspöki állást, hogy ezzel is kisebbitsek az amugy is magas kiadásokat.

A bizottság ezután elhatározta még, hogy a felsőbb vallásbíróságok számát huszonhétől tizenegyre szállítja le. Ugyszintén megállapodott abban, hogy az ezen bíróságoknál alkalmazott tisztviselők létszámát erősen redukálják.

Görög offenziva Anatóliában.

A „Torontát” tudósítójának távirata.

Páris, febr. 19.

Görögország Angliában nagyobb hadianyagkészletet szerzett be és pedig azért, hogy a múlt év tavaszán félbeszakított anatóliai offenzívát újból megkezdhesse. Görögország ebben a kérdésben döntést akar kierőszakolni, miután erre politikai és gazdasági okok kényszerítik.

Válságban a német sajtó.

A „Torontát” tudósítójának távirata.

Frankfurt, febr. 19.

A frankfurti lapok beadvánnyal fordultak a német birodalmi kormányhoz, amelyben elpanaszolják és rámutatnak arra, hogy a német sajtó súlyos válsággal küzd a papírárak folytonos emelkedése miatt. Ennek következtében számos lap máris megszűnt. Hogyha a kormány hamarosan nem nyújt segítséget, annak katasztrófális következményei lesznek.

Megszakadtak az SHS.-olasz kereskedelmi tárgyalások.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 19.

Az SHS állam és Olaszország között már előrehaladott stádiumban lévő kereskedelmi tárgyalások az állandó olasz kormányválság miatt újból megszakadtak s így a pár nap mulva megtartandó konferenciát is elhalasztották. A dalmáciai harmadik zóna kiürítése is késedelmet szenvedett ezáltal.

Tüntetések Fiumében.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 19.

Bakarból érkező jelentések szerint tegnap Fiumében újabb zavargások és tüntetések voltak. A fascisták nagy tömegekben felvonáltak a Dante-piazzon és a jugoszláv zászlókat egy halomra gyűjtve elégették. A tüntetés olasz karabinierek asszisztálása mellett történt.

A vidovdani merénylet.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 19.

A régens elleni merénylet bünpörét holnap, mintegy kétheti tárgyalás után befejezik. A holnapi napon a vádlottak folytatják önvédelmi beszédeiket, utánuk valószínűleg felszólal még az államügyész. A bíróság a tárgyalások elvégzése után rögtön összeül és hozzálát az ítélet meghozatalához és megszerkesztéséhez. Valószínű, hogy az ítélet kihirdetését a folyó hét egyik napjára tűzi ki a büntető tanács.

Franciaország sem tud fizetni

A „Torontát” tudósítójának távirata.

Páris, febr. 19.

Loncheur, a volt újjáépítési miniszter az amerikai „Sun” munkatársa előtt úgy nyilatkozott, hogy Franciaország nem tudja a tartozását Amerikának megfizetni. A kiegyenlítés egyetlen módja az volna, hogy Franciaország árut vihetn Amerikába. Az Unio azonban azt módoszatot nem hajlandó elfogadni és aranypénz fizetést követel. I. letékes körökben élénken tárgyalják és rosszaják Amerika hajthatatlanságát, már csak azért is, miután majdnem az egész világ aranykészlete odaát van.

Visszaélések az Ausztriába szóló postaküldemények körül.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 19.

A posta- és táviradaügyi minisztérium a postagazgatóságok előterjesztése alapján megállapította, hogy az SHS államban ausztriai címekre feladott postai küldemények körül visszaélések történnek. A feladók egyrésze ugyanis nem rak postabélyeget a szállítmányra, mert a valutáris különbség miatt sokkal előnyösebb a félre, ha az ausztriai címzett osztrák koronákban büntetést fizet, mintha a jugoszláviai feladó dinárokból bélyeget vesz és ráragaszt a levélre vagy csomagra. A minisztérium a gyakori visszaélések megszüntetése céljából elrendelte, hogy március elsejétől kezdve az Ausztria területére címzett portónélküli postaküldemények nem továbbíthatók és a feladónak visszaküldendők.

Megtartják-e a genai konferenciát?

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, febr. 19.

Az angol-francia tárgyalások lassan haladnak. A „Temps” szerint számításba kell venni annak a lehetőségét, hogy a genai konferencia nem ül össze a megállapított időben.

Páris, febr. 19.

Jól informált helyről közlik: A francia kormány nem ragaszkodik ahhoz, hogy a szakértők londoni értekezletén a kissentente részt vegyen.

Páris, febr. 19.

A londoni lapok befejezett ténynek tartják, hogy a genai konferenciát elhalasztják. A folyton erősödő ellentétes áramlatok nyomása alatt Anglia is kénytelen az elhalasztás mellett dönteni.

Páris, febr. 19.

Hivatalos helyről még nem erősítették meg azt a hírt, hogy a genai konferenciát április közepére halasztották el.

Az orosz szovjet az indusokkal paktál.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, febr. 19.

A „Daily Telegraph”-nak Bombay-ből kapott hírei szerint Gandhi indus nacionalista vezér ajánlatot kapott a szovjetkormánytól, hogy Indiában a passzív ellenállást propagálja. Oroszország ezért pénzzel és erkölcsileg is támogatja Indiát. Közös munkájukat azzal kezdenék, hogy a fiatal indusokat kiképzés végett a moszkvai propaganda iskolába küldenek.

Az osztrák hitel.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, febr. 19.

A népszövetség pénzügyi bizottsága február 13-án Londonban ülésezett. A bizottság az osztrák hitellel foglalkozott.

A Bánati Kereskedelmi és Ipar-kamara teljes ülése.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 19.

A Bánati Kereskedelmi- és Ipar-kamara folyó hó 19-én, vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta a helybeli Lloyd-társulat helyiségeiben ideai közgyűlést. Az ülésen a beeskereki kamarai tagokon kívül, a vidéki tagok is szép számban vettek részt. A közgyűlésen Cvetkov Radivoj, a kereskedelmi- és iparkamara alelnöke elnökölt, aki a gyűlés megnyitása és a megjelent kamarai tagok üdvözlése után, jelenti, hogy a mai teljes ülésen harminnégy kamarai tag jelent meg s ezzel megállapítja a közgyűlés határozatképességét.

A kamara a választmánynak egy régebbi határozata szerint megfeszítette Jovánovity Gyóka-nak, a kamara alapítójának és első elnökének arcképét, amit a mai teljes ülés alkalmával lepleztek le. Amikor a Prédity Uros mesteri esetje alól kikerült arcképet az elnöklő Cvetkov Radivoj a kamarának átadta, kegyeletes szavakkal emlékezett meg Jovánovity Gyóka elnöknek a kamara létesítése körül kifejtett nagy érdemeiről és arról a kiváló munkásságról, amellyel az elhunyt elnök a kereskedők és iparosok érdekét előmozdította. Emlékét a kamara minden egyes tagja kegyelettel fogja megőrizni. Hasonló meleg hangon beszélt az elhunyt elnökről Gyárfás Ödön kamarai alelnök is, aki annak a reményének adott kifejezést, hogy az együttérzés, amely Jovánovity Gyóka működésének egyik legnagyobb eredménye volt, a jövőben is meg lesz a kamarai tagok, a kereskedők és iparos érdekeltség között, mert csak az egymásra utaltság érzete és a szoros együttműködés hozhatja meg a sikeres munkálkodást. A közgyűlés felállással adózott a volt elnök emlékének.

Ezután Urbán Frigyes választmányi tag haláláról emlékezett meg az elnök, mire a közgyűlés ugyan csak felállással fejezte ki részvétét.

A napirend szerint ezután az elnökválasztás következett. Dr. Zsupanszki Szlavkó indítványára a közgyűlés a választásokat közfelkiáltással ejtette meg s ennek ered-

Gaspari biboros távozása

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Róma, febr. 19.

Gaspari biboros bejelentette felsőbb hatóságának, hogy megrongált egészségi állapotára való tekintettel a vatikáni titkárság tisztségétől vissza óhajtat lépni.

Kun Béla Berlinben?

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, febr. 19.

Berlinben elterjedt a hír, hogy Kun Béla, a volt magyar proletárdiktátor odaérkezett. Megjelenése állítólag azzal a bírói eljárással függ össze, amelyet ellene intézett támadások következtében ő maga kért megindítani.

ményeképpen a kamara elnöke Cvetkov Radivoj, a Szerb Takarékpénztár vezérigazgatója, a kamara egyik eddigi alelnöke lett.

A megüresült alelnöki tisztre Jovánovity Bozsót, az üresedésben lévő választmányi tagsági helyre pedig Jankovity Kosztát választotta meg a közgyűlés.

A tárgysorozat harmadik pontját az 1921. évi zárszámadás képezte, amelyet a közgyűlés a választmány javaslata alapján elfogadott. Ugyan csak tudomásul vették az 1922. évi költségvetést is. A budget szerint a kamarai tisztviselők és alkalmazottak újv. irenumeráció címén egy havi fizetést kapnak, azonkívül a hivatalnokok adója a jövőben a kamarat terheli.

A napirend utolsó része, a különféle indítványok megtétele során felszólalt több kamarai tag. Dragumirovity Lázár a Bánatot Szerbiával összekötő hid fontosságát ismerteti és annak mielőbbi megteremtése érdekében kéri a kereskedelmi- és iparkamara közbenjárását. Szvetozár Jonov kamarai tag a forgalmi adóról beszél és kéri a vezetőséget, miért nem értesítették a tagokat, a kamarának a forgalmi adó jelenlegi sérelmes végrehajtási módozatának megváltoztatására irányuló lépéséről és azoknak eredményéről.

Vanek titkár felvilágosító szavai után Bogdán Marko beszél ugyancsak a forgalmi adóról. Kifejti, hogy a forgalmi adó mai formájában végzetes károkat okoz az ipar, és kereskedelemre egyaránt s hogy ennek megakadályozására és a rendelet megmáskítására nem szabad abbahagyni a megkezdett akciókat, hanem továbbra is teljes eréllyel kell folytatni azokat mindaddig, amíg a közbenjárás eredménnyel nem jár.

A kamarai titkár ezután jelentést tesz néhai dr. Jovánovity Gyóka elnöknek, a kamarai tisztviselőket érintő segélyalapijáról. A közgyűlés az ügyet a választmány elé utalta, a segélyalap szabályzatának kidolgozására és hováfordítására vonatkozólag indítványának megtétele végett. A közgyűlés ezzel déli egy órakor véget ért.

Bonomi harmadik kormánya.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Róma, febr. 19.

Bonomi miniszterelnök rövid időn belül most már harmadik kabinetjével fog bemutatkozni a kamarának. Ennek az új kormánynak hosszabb életet jósolnak, miután hír szerint a baloldal támogatására is számíthat.

Repülőgépen a háborgó Vezuv fölött. Allan Cobhan angol katonatiszt repülőgépen Nápolyból Londonba indult. Utjában átrepült a Vezuv kráterre felett. Abban a pillanatban, amikor a kráter fölé ért, a tűzhányó közeporos kengázt lökött ki magából. A kitörés a gépet ezer láb magasságban magával ragadta, mindamelllett sikerült a repülőnek gépével a veszedelmes régiókból kimenekülni.

A magyar politikából.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, febr. 19.

Bethlen miniszterelnök levelet intézett Zslinszky András-hoz, az egyesült függetlenségi és 48-as pártok volt elnökéhez, amelyben kifejti, hogy kívánatos volna, ha a konszolidáció munkájában mindazok a férfiak részt vennének, akik a függetlenségi-párt politikájában kiváló szerepet játszottak.

Budapest, febr. 19.

Bethlen miniszterelnök a kormányzó kívánságára február 27-re országbírói értekezletet hív össze és ennek döntésétől függ a választás időpontja. A kormány szándéka az, hogy a választások a lehető leg- rövidebb idő alatt megtartassanak.

Budapest, febr. 19.

Gróf Klebersberg belügyminiszter a megindult választási előcsatározások hatása alatt szükségesnek tartotta kijelenteni, hogy az ország, valamint a főváros nyugalma és rendjét minden körülmények között fenn fogja tartani. Pártállásra való tekintet nélkül, akár jobbról, akár balról történnek kilengések — a törvény teljes szigorával járnak el a hatóságok.

A cseh demokraták és a németek.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Praga, febr. 19.

Benes miniszterelnök távolléte alatt a többségi koalíció táborában válság támadt, amely a kormány szilárdnak tartott helyzetét könnyen megingathatja Kramár vezetésével a nemzeti demokraták szélső jobbszárnya erősen támada Massaryk köztársasági elnököt és Benest. Ugyancsak gyűléseket is tartottak és felhívták Prága lakosságát, hogy rendezzen tüntetéseket és szervez- kedjék a németekkel a mai politika ellen.

Magyarország is kölcsönt kap.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Róma, febr. 19.

A Giornale d'Italia szerint az entente hitelsegítő szervezeteinek tárgyalásánál Magyarországgal is foglalkoztak. Olaszország kezdeményezésére kimondották, hogy Magyarország részére legalább is akkora hitelösszeg engedélyezendő mint amilyenben Ausztria részesült, már csak azért is, mert a kölcsön visszafizetésére több garanciát nyújthat mint Ausztria.

Magyarország részéről azonban kölcsönszerzés tekintetében ezideig nem történt lépés.

Hályreáll a vasuti forgalom a Banáthban. A vasuti forgalmi főnökség közlése szerint a mai naptól kezdve ismét két személyvonat közlekedik Veliki Beeskerek és Szubotica között Eszerint Vel. Beeskerek-ről Szubotica felé indul délután 1 órakor és este háromnegyed kilenckor egy-egy személyvonat. Szubotica-ról ideérkezik a személyvonat délután két órakor és reggel hét órakor. A forgalom tehát a régi. Az áruszállítás Banát területén korlátlan.

HIREK

Eljegyzés. Baaden Hugó ékszerész és órás eljegyezte Lehmann Anna kisasszonyt Veliki Beeskereken, 1922 febr. 18-án.

Nyugdíjazott törvényszéki és járásbírók. Beogradból jelenti tudósítónk: Az igazságügyminisztérium Junga Aladár veliki beeskereki, Lambity Uros veliki kikindai, Szanimirovity Vladimir, Meszlényi Fülöp novisadi és dr. Eremin György perlaszi törvényszéki, illetve járásbírókat nyugállományba helyezte. Dr. Dranesanszki Sándor szabályai és Zsidadinovity Milán zombori járásbírósi, illetve törvényszéki bíró lemondását pedig elfogadta.

Nagy tűzvész Vinkoveen. Tegnap a Vinkovec állomás mellett lévő fahézagmunkáló telep eddig meg nem állapítható okból kigyulladt. A tűzoltásban a vasúti személyzet igen szép sikerrel buzgkodott. A telep és a raktárak a tűz martalékául estek. A kár megbecsülhetetlen.

Középiskolai tanulók mozilátgatása. Osijekről jelenti tudósítónk: Az osijek-i középiskolák tanári testületei egyértelműleg elhatározták, hogy növendékeiket a mozik látogatásától el fogják tiltani. A tiltó rendelkezés már a legközelebbi napokban életbe lép, a diákság nem nagy öröme.

Hadirokkantaknak, hadfővezényeknek állandó jó kereset kínálkozik, közölik címüket Bauer Herbert úrral Osijek, I. Gunduličeva ul. 78.

A nyomdászok mulatsága. Ritka jól sikerült mulatságot rendeztek a beeskereki nyomdászok szombat este a Kaszinóban. Méltán mondhatjuk, hogy egyike volt az ezidei farsangi mulatságok legjobbjainak. Pazar, mesteri összeállítású műsorral kezdtek az estélyt, melynek mindegyik száma túlnőtt a megszokott dilettánselődások határán. Maga a rendezés is elsőrendű készsége vall, a szereplők pedig a beeskereki műkedvelők legjavából rekrutálódtak. A beköszöntőt Róth Béla mondotta el a tőle megszokott nagyserű humorral. Reiter Isolda Hilde két német verset szavalt, amivel elsőrangú tehetségről tett tanúbizonyságot. Stráuszler József és Ruesz Ferenc énekszámait, Ruesz—Stráuszler duettje, valamint Frey Magda Ruesz énekegyüttesével zajos sikert aratott, Feketics Mariska és Tillinger Pal énekszámát hosszasan megtapsolták. Stürzinger Ferenc, Bardócz Hugó és Horváth György zeneszámait a közönség kívánságára többször meg kellett ismételnök. A zongorakíséretet Krumenackerné, Biegler Janka látta el. A kabaré után tánc volt reggelig.

Atutalások és csek-kiírások az összes kül- és belföldi piacokra, nevezetesen Bécs, Prága, Budapest és Berlinre legjutányosabban eszközölhetők — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Nagybeeskereki Takarékpénztárnál (Korona-szálló épület I. emelet. Telefonszám 16.) Ugyanott a fennálló devizarendelekek értelmében árukivitelre vonatkozó valutabiztosítások is nyújthatnak.

Ujságárusok, bizományosok, dohánytözsdek, papirkereskedők, ha jövedelmüket könnyű módon jelentékenyen fokozni akarják, közölik címüket Bauer Herbert úrral Osijek, I. Gunduličeva ul. 78.

Az a közéleti aljegyző, irnok, tanító, postamester, levélhordó vagy kisbíró, ki havi jövedelmét állandó és igen könnyű biztos mellékkereset révén meg akarja duplázni, (nem biztosítás, ügynökség, vagy hasonló) közölje címét egy levelezőlapon Bauer Herbert úrral Osijek, I. Gunduličeva ul. 78.

Kővévált embert találtak egy amerikai bányában. Welchben, Oklahoma közelében — mint az amerikai lapokban olvassuk — egy széntárnában 200 lábnyi mélységben egy kővévált embert találtak. A maradvány valószínűleg még a történelem előtti időkből származik. A test görnyedt helyzetben van beágyazva egy szénfalba. A fej szimmetrikus és a szem nyomai tisztán felismerhetők. Az oklahomai szénbányában találtak sziklákat is, benne az özőnvíz előtti állatok lábnyomaival.

Gazdák Biztosító Szövetkezete Sombor, keres megbízható, agilis üzletszerzőket és oktató felügyelőket. Javadalmazás: fixfizetés, utiköltségek megtérítése és magas jutalék. — Folyamodványok: „Gazdák Biztosító Szövetkezete igazgatósága Sombor” vagy „vezérképviselője Veliki Beeskerek” címzendők.

Ujabb adatok Napoleon származásáról. Egy világhírű történettudós, Charles Chassé, a „Revue de la Semaine”-ba szenzációs adatokat közöl Napoleon származásáról és életéről. E közlemény kivonatos tartalma a következő: Napoleon 1778 augusztus 15-én született Ajaccio-ban (Corzica), mint Laetitia Ramolino és Charles Bonaparte fia. Legalább is ezt így tudta a világ és így állapították meg a történettudósok. Bretaniában azonban jól tudják, hogy Napoleon nem korzikai születésű, hanem breton származású. A Saint Senci polgármesteri hivatalban biztos adatok vannak arról, hogy Napoleon odaváló születésű. A Saint-Senci Penauvern kastély, a forradalom előtt, Morbenf gróf tulajdona volt, aki Korzika kormányzója és a Bonaparte-család protektora volt. Napoleon születése be volt vezetve az anyakönyvben, de III. Napoleon parancsából kitépték. Sőt az is be van bizonyítva, hogy iskolágyermek korában a vakációtak mindig a Penauverni-kastélyban töltötte. Saint Pris márkiné például állhatatosan állítja, hogy III. Napoleon uralkodása előtt többször látta a Saint Senci plébánia anyakönyvben bevezetve egy fiút, aki a penauverni kastélyban született s akinek az anyját Laeticia Ramolinonak hívták. III. Napoleon uralkodása alatt hallot a császár fentemlített intézkedéséről és személyesen ment meggyőződni arról, amikor tényleg konstatálta, hogy az a lap, amelyen a kis Napoleont bevezették, hiányzott. Maga Ohassé is megnézte az anyakönyvet és rájött arra, hogy a legendaszerű tények mögött valóság is rejlik. Ezek után ítélt, hogy új történelmi tezis kerül a világ történetébe. Napoleon tehát nem Corzika, hanem mint törvénytelen gyermek Bretonia egyik kastélyában született. Várjuk — írja a lap — az események fejlődését.

A kiadóhivatal telefonja .. 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Ítélet a bocsári rablók bűnügyében.

Összesen 18 évi börtönt kaptak. — Ötöt évi fegyházra ítélték a főbűnösöket.

Beeskerek, febr. 19.

A múlt hét hétfőjén kezdette meg a beeskereki királyi törvényszék Ranesi Sajm bocsári cigány és tizenhét büntársának pörében a főtárgyalást. A vádlottak közül a főcinkost, a banda lelkét és vezérét, Ranesi Sajmt nem vonhatták felelősségre, mert időközben megszökött s azóta sem jöttek nyomára a vizsgálatvezető hatóságok. Hly körülmények között csak a társai felett ítélezhettek. A tárgyalásra kerülő anyag óriási nagy volt, a három éven át elkövetett bűntettek egész sorozatát említette fel a vádirat, melyekben részben együttesen, részben külön-külön résztvettek. Az öt napon át tartó tárgyaláson a vádlottak megmaradtak az első peretől fogva vallott kijelentéseik mellett, hogy tudniillik nem érzik magukat bűnösnek, mert a nekik tulajdonított bűntetteknek nem ők a végrehajtói. A tanukihallgatásoknál és a szembesítéseknel azonban ellenmondásokba keveredtek s így a bíróságnak sikerült elég adatot összegyűjtenie az ítélet meghozatalához.

A tárgyalás bizonyító részét esüförtök délben fejezték be, utána a vád- és védbeszédekre került a sor. Pénteken szerkesztette meg az ítéletet a bíróság és annak kihirdetését szombat délelőttre tűzte ki. Szombat délelőtt 9 órakor olvasta fel a bíróság határozatát Junga Aladár elnök, mely szerint

Popov Györgyöt kétféle bűnösösközlésben és okirathamításra való felbujtásban találták bűnösnek és ezért elítélték öt évi fegyházra. Ugyanevak öt évi fegyházbüntetést kapott Mileta Gain, volt bankigazgató, a veliki kikindai rendőrség tisztviselője okirathamítás és megvesztegetés büntetési címén.

A többi vádlott közül egy-egy évi szabadságvesztéssel büntették Sajm Talacát, Sajm Ivánt, Sztojkov Milánt és Sajm Gyókat.

Gusztika Sztojkovot lopás és csalás miatt két évi börtönre és száz dinár pénzbüntetésre ítélték. Fábí Petrovityot pedig orgazdaság és csalás büntetésében találták bűnösnek és ezért mástélevi börtönre marasztalták el. A két kiskoru vádlotta, Sz. Biris és Sz. Andrija meg egy-egy hónapi fegyházat kapott.

A bíróság Gju Milán, Sajm Sándor, Sajm Miklós, Jovánovity Gusztika és Petrovity Mátyás elleni vádat nem látta eléggé bizonyítottnak, valamennyit felmen-

tette s ellenük a további eljárást beszüntette.

Az elítéltek és védők nem nyugodtak meg az ítéletben, hanem fellebbezést jelentettek be. Az ügyész megnyugodott.

Fenyeget az árvíz-veszedelem.

Szigoru intézkedések. — Bizottság alakul a munka ellenőrzésére.

— A „Torontal” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 19.

Folyóvizeink szakadatlan áradásáról kap jelentéseket az állami folyammérnöki hivatal. Az áradásban a Duna vezet erősen, de a kisebb folyók vize is egyre fenyegetőbben emelkedik. A Duna rövid idő alatt annyira megdagadt, hogy a vízügyi hivatalok és érmentesítő társaságok máris számítanak az árvíz eshetőségével. Ez az aggodalom teljesen indokolt is, mert a folyók egyes mélyebben fekvő helyein és ott, ahol megfelelő gát nem állja útjukat, bizonyára kiöntenek. Különösen akkor áll fenn az árvíz-veszedelem lehetősége, hogyha a hó az esetleg váratlanul beálló enyhébb idő következtében hirtelen elolvad.

Mindezeket szem előtt tartva, az illetékes hatóságok máris megteszik a szükséges preventív intézkedéseket és előkészületeket, hogy az esetleg csakugyan bekövetkező árvíz-veszedelem ellen védekezhesse-nek. Így a Hidrotechnikai Odéljak (Folyammérnöki hivatal) vezető főmérnöke, Beslity Nikola a rendelkezésre álló dereglyéket, esonakokat jékarba és készenlébe helyeztette, a szükséges rozsekötegeket, karókat, ásókat, lapátokat és vödöröket beszerezte és beraktározta. Kórnoly, nagyobb árvíz esetén azonban ezek a szerszámok és anyagok sem fedik a szükségletet, hanem abban az esetben az alispáni hivatal által rendelkezésre bocsájtott közmunkát teljesítő polgárok is kötelesek kocsival, lóval, szerszámokkal, sorompóba állni. Hogy ez a nagy apparátus fennakadás nélkül működjen, arról a vármegye alispánja által kinevezett árvíz-bizottság tartozik gondoskodni. Ennek a helyi bizottságnak a vezetője a város rendőrkapitánya, aki a melléje beosztott kerületi biztosokkal és egyéb közegeivel a közmunkaerő felhajtását végzi. Magát az árvíz elleni intézkedést Beslity Nikola főmérnök irányítja.

Hogy a közönség tájékozódást nyerjen az itteni kerületek beosztását és a munkarendjét illetően, a városi hatóság falragaszokon fogja ezeket rövid időn belül közzélni.

Kávéház és étterem berendezés eladás!

Veliki Beeskereken, a Gimnazijska és Knez Pavlova u. sarkán levő „Club” kávéház- és étteremnek összes felszerelése és berendezése más vállalkozás folytán azonnal eladó. Értekezni és megtekinteni bármely időben a tulajdonosnál „CLUB”-kávéház Vel. Beeskerek.

Miért mozdították el az osztrákok Nyugatmagyarország kormányzóját?

Fekete-sárga agitátorból vörös zászló-tartó. — A burgenlandi svábok Schober kancellártól követelték az osztrák kormányzó eltávolítását.

A Torontál wieni szerkesztőségétől.

Wien, febr. 19.

Mielőtt még bevonultak volna az osztrákok Nyugatmagyarországra, már kiszemelték az új tartomány kormányzóját Davy osztályfőnök személyében. Davy osztályfőnök a háború alatt az osztrák propaganda akcióhoz volt beosztva és hasznos munkatársa volt a fekete-sárga-agitációnak. Változnak azonban az idők és vele az emberek. A forradalom lezajlása után Davy osztályfőnök hirtelen felfedezte szociáldemokrata érzelmeit és buzgó katonája lett az uralomra jutott szociáldemokrata-pártnak. Természetesen nem elégedett meg egyszerűen Marx tanainak hirdetésével, hanem új meggyőződését kamatoztatni akarta. A szociáldemokrata-párt jóhiszeműen honorálta új hívének ambícióit és a nyugatmagyarországi kormányzás vezetésével bízta meg Davy osztályfőnököt. Mikor a nyugatmagyarországi kormányzás még csak papíron létezett Wienben. Davy osztályfőnökkel az összes pártok igen meg voltak elégedve. Davy kitűnően tudott reprezentálni és hangzatos nyilatkozatokat tenni Nyugatmagyarország népének Ausztria felé való gravitálásáról. Mikor azonban az első bevonulás alkalmával Davy kormányzó eljutott Sopronba csakhamar kiderült, hogy Davy ki-nevezésével az osztrákok a lehető leghatározottabb választást eszközölték. Davy igen indulatos és erőszakos ember és akivel csak összejejt, mindenkivel összekapott. Az osztrák esatlakozás számtalan hívét sikerült Davy kormányzónak aránylag rövid működése alatt magyar érzelművé hangolni magatartásával. Az osztrák kormány ekkor már belátta, hogy Davy kinevezésével óriási bakot lőtt, azonban a szociáldemokraták még mindig ragaszkodtak Davy személyéhez, mivel Davy igen használható agitátornak bizonyult. Így tehát, mikor Nyugatmagyarország egy része végérvényesen Ausztriához került, Davy ténylegesen átvette a kormányzás ügyeinek vezetését és Savanyukuton ütötte fel tanyáját. Davy egyre-másra hozta az idegeneket Nyugatmagyarországra és meg akarta szükíteni a községek autonómiáját. Természetesen Davy ezen működése a burgenlandi sváboknak nem nagyon tetszett és ettől az időtől kezdve mind gyakoribbakká váltak az illetékességi viták a Savanyukuton székelő kormányzás és az egyes községek képviselőtestületei között. Az ilyen viták alkalmával Davy kormányzó állandóan felfegyverzett munkásokkal fenyegetőzött, ami természetesen még nagyobb elkéserevést szült. Az elégedetlenség akkor pattant ki, amikor magához rendelte a határ-széki községek képviselőtestületeit. A községek képviselőtestületei meg is jelentek, de azok, akiket Davy kormányzó nevezett ki a képviselőtestületekbe, azok autonómiájá-

megsértve, mintegy ellenőrzőként, nem voltak képviselve a küldöttségben. Davy kormányzó erre felelősségre vonta a deputáció vezetőjét, Buchinger községi elöljárót, aki kijelentette, hogy a Davy által kinevezett képviselőtestületi tagokat azért nem engedték résztvenni a küldöttségben, mert a régi községi vezetők nem működnek együtt a kommunistákkal. Az indulatos kormányzó erre az asztra csapott és huszezer fegyveres munkás bevonulásával fenyegetőzött. A pecsenyédi községi bíró erre indulatosan felelt.

A pecsenyédi községi bíró dacos felelete oly dühbe hozta Davy kormányzót, hogy szó nélkül kirohant a szobából. Davy kormányzó ezzel elintézte a dolgot, nem azonban a falvak bíráit. Ezek elhatározták, hogy panaszra mennek Schober kancellárhoz. Harmadnap tényleg deputációt küldtek Wienbe. A küldöttség a kismartoni Schwarcz Adolf vezetése alatt tisztelgett Schober kancellárnál és követelte Davy kormányzó elmozdítását. Schober kancellár meglepődve hallgatta a küldöttség panaszait és azonnal vizsgálatot rendelt el. A vizsgálat igazolta mindazt, amit Schwarcz Adolf előterjesztésében mondott és erre az osztrák kormány nagy eszében felmentette Davy kormányzót és Rauschnitz kormányzótanácsost nevezte ki Davy örökébe. Mindmáig homály fedte Davy bukásának körülményeit. Most azonban módomban volt osztrák közlés alapján ennek hiteles történetét megírni.

Szemere Pál.

Beszélgetés a magyar pénzügyminiszterrel a magyar valutáról.

A „Torontál” budapesti tudósítójától.

Budapest, febr. 19.

Kállay Tibor magyar pénzügyminiszter ma fogadta a „Torontál” budapesti tudósítóját, akinek kérésére a következőképpen nyilatkozott a magyar valuta várható alakulásáról:

— Az egyedüli amire komolyan törekedni lehet az, hogy a valutában ne legyenek olyan nagy ugrások, mint 1921-ben voltak. Stabilitás alatt a mai körülmények között nem érhetünk mást. Erre törekednünk kell és amennyiben a reparáció kérdése a helyzetet fel nem borítják, reméljük, hogy ezt a célt el is fogjuk érni.

— Amde komoly aggodalmakat hallunk, hogy a valuta a mai színvonalon nem lesz fentartható. Mi a válasza erre Exeleniádnak?

— Ez két körülménytől függ. Előszörban belső körülményektől, vagy mondjuk az államháztartás helyzetétől. A deficit igen nagy és ha ezt nem tudjuk csökkenteni, akkor kénytelenek leszünk a bankóprést fokozott mértékben igénybe venni. Ennek természetesen hatása lehet a valutára. A másik körülmény a külső helyzet alakulásával áll kapcsolatban. Most tárgyalunk a szénről és az állatokról. Arról van szó, hogy a pécsi szénből mennyit kell leadni Jugoszláviának és mennyit kell állatállományunkból az ententának kiszolgáltatni.

Számba kell venni továbbá az általános külföldi helyzetet, Genuát és a többit. Mindez összefüggésben van a valutával.

Magyarország külföldi adósságainak problémáiról Kállay miniszter ezeket mondotta:

— Angliának egyelőre ebben az esztendőben kétszer 150.000 font sterlinget fogunk fizetni. Az első 150.000 fontot márciusban, a másodikat szeptemberben. Ez a fizetendő összeg a következő években emelkedni fog. A francia tartozásokat illetőleg megjegyzem, hogy mi már régebben ratifikáltuk az egyezséget, Franciaországban azonban még nem történt meg a ratifikáció. Most reméljük, rövidesen meg lesz. A magánfelek közötti egyezkedések eredményétől függ, hogy milyen összegek kerülnek a leszámoló hivatalok eljárása alá. Ugy a francia, mint az angol egyezmény módot nyújtanak magánegyezmények kötésére és így reméljük, hogy ezzel a joggal alkalmunk lesz saját érdekünkben minél több izben élni. Természetesen az, hogy fizetéseket teljesítsünk és értékeket exportáljunk a külföldre, kétségtelenül hátrányok fizetési mérlegünkre.

HARISNYÁK, női-, gyermek- és férfikabátok, szveterok, sapkák, sálak és egész öltönyök, leányok vagy fiúk részére, szakszerű kötést vállalja

Wéber Sebestyén, mechanikai harisnyakötészete (Házilpar) Vel. Becskerek, Car Dusanova u. 42. 270 (Váraljai u.)

Szilvórium

prima minőségben, előnyös árban beszerezhető

KOHN IGNÁC szilvóriumfőzdejében Vel. Becskerek, a nagyhid mellett. Telefon 91.

Egy új, esetleg használt

halottaskocsi

megvételre kerestetik.

Ajánlatok 243
JERICH ANTAL tanító BEODRA címre kéretnek. 6262

Kötőgépek eladó!

1 db 7 számú 30 cm széles,
1 db 16 számú 27 cm széles
ugyszólván új állapotban
garancia mellett eladó.

Wéber Sebestyén, mechanikai harisnyakötőde (Házilpar) Vel. Becskerek, Car Dusanova u. 42. (Váraljai u.)

Zongora

eladó hárompedálos amerikai vaspáncél szerkezettel.

Cím a Torontál kiadóhivatalában.

Aki mész- és cement-

szükségletét idejében fedezni akarja, már most megrendelheti kisebb mennyiségben vagy vagonból. Mész direkt az égetőkamencéből érkezik.
STEIN IGNÁC Debeljacsa. Telefonsz. 20.

Süvegcsukor

Kockacsukor

Kristálycsukor

Öröitső

Petróleum, ladás és hordós

Lekvár

Szilva

80%-os ecetsav

Gyertya,

Cluipapír

Narancs és minden

fűszer- gyarmat- és festékárucikk legolcsóbb bevásárlási forrása

Özv. Guttman Jakabné és Fiai-nál Vel. Becskerek

Telefon 96

Hóhéher romániai

MESZET

legjutányosabban szállít

DONAUER JENŐ

STARA KANIZSA. TELEFON 8

Megvételre kerestetik

10 esetleg több hold szántóföld

Becskerek határában

Cím a Torontál kiadóhivatalában.

Kerteszsegéd,

ki a kertészet minden ágában teljes jártassággal bír, azonnali felvételre kerestetik. Bizonyítványmásolatokkal felszerelt ajánlatok, bérigények és referenciák megadása mellett

Cukorgyár Rt.-hoz

Veliki Becskerek, intézendők.

Keresek üres használt jó állapotban levő

hordókat

30-150 literig, megvételre.
KOHN IGNÁC bor-, szeszárkereskedése és szilvóriumfőzdeje.

Eladó

1 Máv. gépgyári
10 HP csép őszekrény,

1 Nikolson

6 HP gőzlokomobil
(1901. évi),

egy 6 HP Garat-kazán

felsőszerkezet nélkül, mind jókarban. Megtekinthető: 261

Tapalaga György, Végsezentmihály.